

MILIEUADVIES

aan	Gemeente Utrechtse Heuvelrug
t.a.v.	P. Lubberding
kopie aan	
opsteller	S. Herzberg / J. Neyssen
telefoon	030 – 69 99 500
datum	23 september 2014
kenmerk	UHR1410.A103
doc.ref	Document2
onderwerp	Milieuadvies bestemmingsplan Buitengebied Driebergen
aantal pag.	21 (inclusief deze pagina)
Bijlage(n)	Bijlage 1 Bodemonderzoeken, ondergrondse tanks, Hbb locaties, slootdempingen, Wbb locaties Bijlage 2 Bodem toepassingskaart van bovengrond en ontgravingskaart Bijlage 3 Water – infiltratie en kwel Bijlage 4 Grondwaterbeschermingsgebieden Bijlage 5 Geluidcontourenkaarten Bijlage 6 Luchtkwaliteitskaarten Bijlage 7 Energiekaarten Bijlage 8 Milieukwaliteitsprofielen landelijk gebied natuur, landelijk gebied verweving van functies en verkeersassen

---

Korte inhoud

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft de Omgevingsdienst regio Utrecht gevraagd te adviseren voor het Buitengebied Driebergen. In het nieuwe bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het buitengebied Driebergen wordt de situatie vastgelegd die overeenkomt met de bestaande (planologische)situatie.

De volgende milieuthema's komen aan bod: Bodem, Water, Bedrijven en milieuzonering, Geluid, Luchtkwaliteit, Externe veiligheid en Duurzaamheid.

Het onderhavig milieuvadvisie bestaat uit twee onderdelen: Milieu advies en Milieu informatie. Het onderdeel Advies gaat in op de beschikbare informatie, het gebiedgericht milieubeleid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de wijze waarop beide in het bestemmingsplan toegepast kunnen worden.

Het onderdeel Informatie geeft antwoord op de vraag welke gegevens voor het betreffende milieuthema beschikbaar is binnen de Omgevingsdienst over het gebied. Dit is gedaan om volledig te zijn in de informatie die beschikbaar is over het buitengebied Driebergen richting de gemeente. Het adviesbureau en de medewerkers die werken aan het bestemmingsplan kunnen de gegevens gebruiken voor het geven van vorm en inhoud aan het bestemmingsplan.

Milieu advies

Gebiedgericht milieubeleid

Gebied gericht milieubeleid is bedoeld om milieukwaliteit te borgen bij nieuwe ontwikkelingen. Omdat het bij het op te stellen plan buitengebied Driebergen gaat om een conserverend plan kan niet beoordeeld worden of toekomstige ontwikkelingen voldoen aan de uitgangspunten van het beleid. Wel kan beoordeeld worden of de bestaande milieukwaliteit overeen komt met de gewenste kwaliteit. Per milieuthema zal, daar waar mogelijk hier nader op in worden gegaan.

De Omgevingsdienst is bij haar advies uitgegaan van het milieukwaliteitsprofielen 'Landelijk gebied natuur', 'Landelijk gebied, verweving van functies' en 'Verkeersassen'. Deze staan in bijlage 7.

Bodem

Binnen het plangebied is voor het buitengebied Driebergen veel bodeminformatie beschikbaar. Omdat met het bestemmingsplan geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt is er geen aanleiding om locaties nader te onderzoeken. Het bestemmingsplan voorziet in een planologisch kader voor de komende tien jaar. Omdat de bodeminformatie een moment opname betreft is de Omgevingsdienst van oordeel dat het niet verstandig is om alle informatie uit de tabellen één op één over te nemen in de toelichting van het plan. De conclusie dat er op dit moment wel of geen sprake is van acute gevallen van bodemverontreiniging die om nader onderzoek vragen of sanering is wel belangrijk om op te nemen. Voor vragen over het onderdeel Bodem kan het advies bureau dat het bestemmingsplan opstelt of de gemeente contact opnemen met de Omgevingsdienst.

Volgens het milieukwaliteitsprofiel is de ambitie kwaliteit voor bodem gelijk aan de wettelijke kwaliteit.

Bedrijven en milieuzonering

Het bestemmingsplan Driebergen is een conserverend plan, waarbij de huidige functies worden vastgelegd en er geen sprake is van nieuwe ontwikkelingen. Voor het opstellen van het bestemmingsplan adviseert de Omgevingsdienst een goede inventarisatie van bestaande situaties en bestaande functies uit te voeren. Het gaat om een uitgebreide inventarisatie en dossieronderzoek aan de hand van bouw- en milieudossiers voorafgaand. Bij deze inventarisatie moet gekeken worden naar de huidige bestemming van de percelen in het geldende bestemmingsplan en het huidige gebruik. Hierdoor kunnen knelpunten naar voren komen. Per adres wordt het huidige gebruik aangegeven met aandacht voor de geconstateerde afwijkingen. Niet alle functies hoeven een bedrijfsbestemming te krijgen. Bij de keuze voor een bedrijfsbestemming is het mogelijk om het bedrijf specifiek te bestemmen, alleen het bedrijf is mogelijk op de locatie, of om een milieucategorie op te nemen waarbinnen in het plan aangegeven bedrijven (lijst van bedrijfsactiviteiten) zich mogen vestigen.

In hoofdlijnen zijn de te nemen stappen als volgt:

1. Uitvoeren van een bedrijveninventarisatie
2. Welke locaties krijgen een bedrijfsbestemming en welke niet?
3. De vraag die beantwoord moet worden voor die locaties die een bedrijfsbestemming krijgen is, wil de gemeente dat deze mogelijkheid krijgen dat deze door andere bedrijfsfuncties worden ingevuld of is slechts het bestaande bedrijf passend? Als vestiging door een ander bedrijf mogelijk moet zijn is het van belang aan te geven, welke bedrijven dit zijn. Dit laatste is namelijk van belang voor de ruimte die het bestemmingsplan moet geven aan de bestemming en de eventueel op te stellen lijst van bedrijfsactiviteiten.

De omgevingsdienst kan de gemeente adviseren bij de te maken keuzes.

Bedrijven en milieuzonering kent in het milieukwaliteit profiel de doelstelling dat de geluidwaarde van bedrijven maximaal 45 dB(A) mag zijn op de gevel van het meest nabij gelegen geluidsgevoelige object. Door op bovenstaande stappen te doorlopen en goed te kijken welke bedrijfsvestiging op bestaande bedrijfslocaties planologisch mogelijk gemaakt worden is het mogelijk om overlast situaties te voorkomen en de ambitie kwaliteit te benaderen of zelfs te behalen.

Overige aandachtspunten:

- In het kader van het Besluit huisvesting zijn een aantal veehouderijen gestopt met het houden van varkens/kippen. De Omgevingsdienst adviseert te onderzoeken of voormalige agrarische bedrijfswoningen kunnen worden bestemd als 'Wonen', mits dit geen gevolgen heeft voor omliggende (agrarische) bedrijven en een aanvaardbaar leefklimaat mogelijk is.
- De Omgevingsdienst adviseert te motiveren of er een planMER moet worden opgesteld (vormt het plan het kader voor een toekomstig besluit over een mer-(beoordelings)plichtige activiteit en of moet er voor het plan een passende beoordeling op grond van de Habitatrictlijn / Natuurbeschermingswet moet worden gemaakt).
- Worden in het nieuwe bestemmingsplan spuitzones opgenomen? Voor het niet opnemen van een spuitzone wordt vaak het argument genoemd dat het bestemmingsplan conserverend is en dat nieuwe woningbouwlocaties er niet in worden opgenomen. Uit de uitspraak ABRS 18 april 2012, no. 201006290/1/R2 blijkt dat het in het bestemmingsplan ontbreekt aan onderbouwing waarom geen spuitzones in het plan zijn opgenomen.: *De Afdeling overweegt: "Ter zitting is gebleken dat de gemeente voorafgaand aan de keuze om in het plan geen spuitzones op te nemen rond de genoemde bebouwingsconcentraties, geen nader onderzoek heeft verricht naar de feitelijke situaties ter plaatse. Daardoor is niet inzichtelijk gemaakt of binnen een zone van 50 m en minder rondom deze bebouwingsconcentraties gronden liggen, waar volgens het plan fruitteelt mag plaatsvinden en met gewasbeschermingsmiddelen gespoten mag worden, maar deze gronden geheel of gedeeltelijk voor dat doel nog niet worden gebruikt en zo ja, of aanleiding bestaat voor de betreffende gronden geheel of gedeeltelijk in een spuitzone te voorzien. Gelet hierop acht de Afdeling het standpunt van de gemeente om in het geheel af te zien van het opnemen van spuitzones in het plan onvoldoende onderbouwd. Het betoog slaagt."*

Geluid

Het buitengebied Driebergen is onder invloed van verschillende geluidsbronnen. In de toelichting van het bestemmingsplan is het belangrijk dat deze vermeld worden ook al hebben zij geen beperkende werking voor de conserverend bestemmingsplan. Omdat in het bestemmingsplan geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt is geen nader geluidonderzoek noodzakelijk.

De milieukwaliteit profielen geven per gebiedstype een andere ambitiekwaliteit aan, gelet op de hoge geluidbelasting is een aantal deelgebieden is dit een lastig te bereiken geluidwaarde. Wel kunnen bij nieuwe ontwikkelingen maatregelen genomen worden die bijdragen aan het verbeteren van het geluidklimaat, in tabel 1 (zie onderdeel geluid onder milieu informatie) voorwaarden nieuwbouw volgens gemeentelijk beleid worden maatregelen genoemd in dergelijke gevallen getroffen kunnen worden.

Luchtkwaliteit

Ondanks dat het bestemmingsplan conserverend van aard is dient de luchtkwaliteit beschreven te worden in het op te stellen bestemmingsplan. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de beschikbare informatie. Conclusie is dat de wettelijke grenswaarden in het plangebied voor stikstofdioxide en fijn stof niet worden overschreden.

De concentraties stikstofdioxide in het gebied bedragen in 2013 in een groot gedeelte van het gebied meer dan 22 microgram per m³. Dit betekent dat de concentratie voor stikstofdioxide niet voldoet aan de huidige kwaliteit en aan de ambitiewaarde. Voor 2025 komen de concentraties voor stikstof over vrijwel het hele plangebied onder de 22 microgram per m³ te liggen wat betekent dat wel deels aan de ambitiewaarde kan worden voldaan.

De concentraties fijn stof bedragen minimaal 23 microgram per m³. Voor 2025 komen de concentraties over het algemeen uit op 21-22 microgram per m³. Dit betekent dat de concentratie voor fijn stof in het gebied in 2013 en 2025 niet voldoen aan de huidige en ambitiekwaliteit. De oorzaak hiervan is de hoge achtergrondconcentratie in het gebied.

Externe veiligheid

Net als bij de overige milieuthema's dient ook aan het onderdeel externe veiligheid aandacht besteed te worden in de toelichting. Voor alle onderdelen is actuele informatie beschikbaar dat gebruikt kan worden in de toelichting van het plan.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat externe veiligheid geen belemmering is voor het plan. Een uitzondering vormt het plaatsgebonden risico van de aardgasleiding ter hoogte van de Hydeparklaan, maar daarop rust al een wettelijke saneringsplicht door de leidingbeheerder. Om die reden betreft dit slechts een pro forma knelpunt en kan dit als niet belemmerend voor het bestemmingsplan worden beschouwd. De Omgevingsdienst doet navraag bij de leidingbeheerder navraag over de status van deze sanering.

Duurzaamheid

Met het vaststellen van het milieubeleidsplan Utrechtse Heuvelrug "Natuurlijk Duurzaam" heeft de gemeente duidelijk gemaakt dat zij het ondermeer belangrijk vindt dat bij ruimtelijke plannen ook goed gekeken wordt naar duurzaamheid. In een conserverend bestemmingsplan is het van belang dat aangegeven wordt dat de gemeente middelen beschikbaar stelt om burgers en bedrijven te adviseren bij energiebesparende en daarmee ook duurzaamheids maatregelen.

In de informatie die bij het advies is meegezonden is aangegeven dat GPR gebouw gebruikt kan worden voor het inzichtelijk maken van duurzame maatregelen bij verbouwingen. In de milieukwaliteit profielen is aangegeven dat de gemeente de ambitie heeft dat gemiddeld een 7 en voor kansrijke projecten een 8 wordt gescoord.

Milieu informatie

Gebiedsgericht Milieubeleid

Toepassing van milieuwetgeving draagt in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. De milieuwetgeving zorgt er voor dat bij de ontwikkeling van functies en activiteiten voldaan wordt aan de basiskwaliteiten van de omgeving. Wat men zich vaak niet realiseert is dat wettelijke normen voor een minimaal toelaatbare kwaliteit staan. Ook wordt er voorbijgegaan aan het feit dat ieder gebied eigen kwaliteiten heeft. Door de wettelijke normen als enige randvoorwaarden te hanteren is er een reële kans dat ontwikkelingen in gebieden met een hoge leefkwaliteit er toe leiden dat er juist ongewild een verslechtering van deze kwaliteit optreedt. Daarom is in het Milieubeleidsplan 'Natuurlijk Duurzaam' 2009-2012 gebiedsgericht milieubeleid een belangrijk uitgangspunt. Het milieubeleidsplan stelt duurzaamheid voorop. Intern zet de gemeente in op duurzaamheid, maar ook buiten de gemeentelijke organisatie wordt duurzaamheid gestimuleerd. In 2035 wil de gemeente klimaatneutraal zijn en in 2015 wil de gemeentelijke organisatie energieneutraal zijn. Daarnaast streeft de gemeente naar een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Hiertoe wil de gemeente de bestaande milieukwaliteit behouden en waar mogelijk verbeteren. Dit betekent dat er ook eisen worden gesteld aan ruimtelijke ontwikkelingen, enerzijds op gebouwniveau en anderzijds op omgevingsniveau. Het Milieubeleidsplan beschrijft de duurzaamheidsambities van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. In het milieubeleidsplan staan vier pijlers centraal:

1. duurzaamheid
2. gemeentelijke interne duurzaamheidszorg
3. klimaat, energie en duurzaam bouwen
4. kwaliteit van de leefomgeving

Gebiedsgericht milieubeleid heeft als doel om milieukwaliteit te borgen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Gebiedsgericht beleid maakt het mogelijk om, daar waar dit gewenst of nodig is, tot differentiatie in milieukwaliteit te komen. Het motto hierbij is: "de juiste milieukwaliteit op de juiste plek". Met gebiedsgericht milieubeleid is het kwaliteitsniveau afhankelijk van de situatie in verschillende gebieden, zoals bijvoorbeeld een stadscentrum, een suburbane woonwijk, een bedrijventerrein of een natuurgebied. Door ambities af te stemmen op de kenmerken van een gebied, kunnen de karakteristieke kwaliteiten van een gebied worden beschermd of verbeterd. Met behulp van gebiedsgericht milieubeleid worden milieuvorwaarden en -ambities voor de ontwikkeling van specifieke gebieden vroegtijdig geformuleerd en kunnen ze gestructureerd en op het juiste moment worden ingebracht bij ruimtelijke planvorming.

Gebiedstypen en milieukwaliteitsprofielen

Een gebied met een typerende set van ruimtelijk-functionele kenmerken, zoals wonen of kantoren, wordt een 'gebiedstype' genoemd. Aan gebiedstypen kunnen toepasselijke (milieu)kwaliteitscriteria worden verbonden. Zodoende worden ambities voor bijvoorbeeld geluid, luchtkwaliteit, water of energie specifiek afgestemd op de ruimtelijk-functionele kenmerken van gebieden. Een milieukwaliteitsprofiel is een hulpmiddel om de passende milieuambities voor een bepaald gebied samenhangend uit te drukken. Per gebied wordt de gewenste milieukwaliteit op de relevante milieuthema's aangegeven. Met het opstellen van het milieukwaliteitsprofiel ontstaat vroegtijdig duidelijkheid over de milieu-inzet en de bandbreedte voor ruimtelijke initiatieven.

Voor Utrechtse Heuvelrug zijn de volgende acht gebiedstypen geformuleerd; Centrum dorp, Wonen – buiten centrum, Bedrijventerreinen, Kantoren en publieksintensieve voorzieningen, Landelijk gebied, hoofdfunctie agrarisch, Landelijk gebied, verweving van functies, Landelijk gebied, hoofdfunctie natuur en Verkeersassen. Voor het plangebied buitengebied Driebergen zijn de milieukwaliteitsprofielen 'Landelijk gebied natuur', 'Landelijk gebied, verweving van functies' en 'Verkeersassen' van toepassing. Deze staan in bijlage 8.

Per gebiedstype is een milieukwaliteitsprofiel opgesteld, dat wordt gebruikt voor de milieu-inzet bij het opstellen van beheersverordeningen, bestemmingsplannen, grote ruimtelijke projecten, beleidsplannen of structuurvisies en gebiedsvisies.

Per gebiedstype en per milieuaspect zijn drie niveaus benoemd: het 'wettelijk niveau', de 'huidige kwaliteit' en de 'gebiedsambitie'. Er zijn drie ambitieniveaus:

1. Wettelijk niveau
Het wettelijk niveau is de minimale kwaliteit, vastgesteld door de nationale overheid en is het laagste, wettelijk verplichte minimum dat voor een milieuaspect mogelijk is.
2. Huidige kwaliteit
De huidige kwaliteit is het actuele kwaliteitsniveau, dit kan gelijk zijn aan de wettelijke grenswaarde maar kan daar ook boven liggen. In de gemeente Utrechtse heuvelrug ligt de huidige kwaliteit op veel plaatsen hoger dan wettelijk verplicht. Het is van belang deze kwaliteit te behouden en waar mogelijk te verbeteren.
3. Gebiedsambitie
Het hoge ambitieniveau geldt nagenoeg als de meest optimale milieukwaliteit binnen een gebiedstype en is het hoogste kwaliteitsniveau. Om dit te bereiken moeten voorzieningen worden getroffen.

Bodem

Bij bodem wordt onderscheid gemaakt in de fysische en de chemische bodemkwaliteit. De fysische bodemkwaliteit heeft betrekking op de opbouw en samenstelling van de bodem. Hierbij valt te denken aan draagkracht en in de bodem aanwezige voorwerpen, zoals archeologische vondsten. Dit deeladvies 'Bodem' gaat in op de chemische bodemkwaliteit, waarbij mogelijke verontreinigingen centraal staan. De gemeente draagt zelf zorg voor input voor het onderdeel archeologie.

Situatie plangebied

Bij de Omgevingsdienst zijn in totaal 154 bodemonderzoeken bekend binnen het plangebied. In bijlage 1 zijn deze bodemonderzoeken weergegeven.

Wbb locaties

Een Wbb-locatie (Wet bodembescherming) is een locatie waar (vermoedelijk) sprake is, of was, van een geval van ernstige bodemverontreiniging. De provincie Utrecht is in dergelijke gevallen bevoegd gezag. In het buitengebied Driebergen komen in totaal 35 Wbb-locaties voor. In bijlage 1 zijn deze Wbb-locaties weergegeven.

Bodemkwaliteitskaart

Op 24 februari 2014 is de Regionale bodemkwaliteitskaart en de bijbehorende Nota bodembeheer vastgesteld. De bovengrond (tot 0,5 meter diepte) en ondergrond (0,5 tot 2,0 meter diepte) van het buitengebied Driebergen vallen volgens deze Regionale bodemkwaliteitskaart in de klasse 'landbouw/natuur'. Concreet betekent dit dat vrijkomende grond naar verwachting voldoet aan deze kwaliteitsklasse en als zodanig vrij toepasbaar is binnen de Regionale bodemkwaliteitskaart. Voor het toepassen van grond binnen het plangebied geldt dat de aan te brengen grond minimaal moet voldoen aan de vastgestelde bodemkwaliteitsklassen van de ontvangende grond, in dit geval ook 'landbouw/natuur', voor zowel de boven- als ondergrond. In bijlage 2 is de toepassingskaart van de bovengrond weergegeven. De ontgravingskaart heeft exact dezelfde klasseindeling van de bodemkwaliteitskaart en is daarom niet weergegeven.

Eén perceel binnen het buitengebied is geclassificeerd als een (voormalig) boomgaardperceel. Op dit perceel wordt de bodemlaag vanaf het maaiveld tot 0,3 meter diepte als verdacht beschouwd door

mogelijke bodemverontreiniging met OCB's. Binnen de boomgaardpercelen vindt doorgaans weinig of zeer kleinschalig grondverzet plaats, gerelateerd aan het onderhoud van de boomgaard. In deze gebieden wordt gestreefd naar een 'stand-still principe'. Indien toch grondverzet plaatsvindt op dit perceel, is hergebruik van deze grond mogelijk binnen de (voormalige) boomgaardpercelen indien de kwaliteit van de grond overeenkomt met de in de Nota vastgestelde Lokale Maximale Waarden. De gemeente Utrechtse Heuvelrug is echter niet meegenomen in de inventarisatie van boomgaardpercelen binnen de Regionale bodemkwaliteitskaart. Nu blijkt één perceel binnen de grenzen van Utrechtse Heuvelrug (buitengebied Driebergen) te liggen. Dit betekent niet dat er niet meer (voormalige) boomgaarden binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug, en dus binnen het buitengebied Driebergen, vallen.

Ondergrondse brandstoftanks

In het verleden zijn ondergrondse tanks gebruikt ten behoeve van de verwarming van de woningen middels opslag van huisbrandolie of andere brandstoffen. In bijlage 1 zijn de locaties weergegeven in het buitengebied waarvan informatie beschikbaar is over tanks bij particulieren. In totaal betreffen het 73 locaties met informatie over een huisbrandolietank (in enkele gevallen kan het een bovengrondse tank betreffen). De tanks bij bedrijven zijn voor dit deeladvies niet geïnventariseerd.

Historisch bodembestand (HBB)

De provincie Utrecht heeft in 2004 door ReGister historisch onderzoek uit laten voeren naar verdachte activiteiten zoals (voormalige) bedrijfsactiviteiten en ondergrondse brandstoftanks. Het onderzoek is op 14 april 2004 afgerond en heeft een digitaal bestand opgeleverd. Aan elke locatie met één of meerdere verdachte activiteiten is een dominante NSX¹-score gekoppeld. Een NSX-score wordt bepaald aan de hand van een UBI²-code. De dominante NSX-score (hoogste score) wordt bepaald aan de hand van de dominante UBI-code (meest verdachte activiteit).

In het buitengebied komen in totaal 8 HBB-locaties voor met een NSX-score groter dan 300. Een score groter dan 300 wil zeggen dat sprake is van een potentieel geval van ernstige, *en spoedeisende* bodemverontreiniging. Alle HBB-locaties zijn weergegeven in bijlage 1.

Gedempte sloten en stortplaatsen/ophogingen

In 2004 is in opdracht van de provincie Utrecht door ReGister/DHV een inventarisatie gemaakt van gedempte sloten en stortplaatsen/erfverhardingen. Uit deze inventarisatie blijkt dat vooral in het zuidelijk deel van het buitengebied slootdempingen voorkomen (in totaal 170 slootdempingen). Daarnaast komen in het buitengebied 4 dempingen/erfverhardingen voor. De kwaliteit/aard van het dempingsmateriaal van alle (sloot)dempingen is niet bekend bij de Omgevingsdienst. Daarom zijn deze (sloot)dempingen in beginsel verdacht op bodemverontreiniging. De ligging van de (sloot)dempingen is indicatief weergegeven in bijlage 1.

Conclusie

De Omgevingsdienst adviseert in het bestemmingsplan inzicht te geven in de bodemverontreinigingssituatie. Het inzichtelijk maken van bodeminformatie is een moment opname, daarom is de Omgevingsdienst van oordeel dat het niet verstandig is om alle informatie uit de tabellen één op één over te nemen in de toelichting van het plan. De conclusie dat er op dit moment wel of geen sprake is van acute gevallen van bodemverontreiniging die om nader onderzoek vragen of sanering is wel belangrijk om op te nemen.

---

¹ NSX = de indicatieve prioriteit van een verdachte locatie gebaseerd op de toxiciteit van vermoedelijk aanwezige stoffen, en de kans deze stoffen aan te treffen. Hoe hoger de NSX-score des te hoger de prioriteit.

² UBI = Uniforme Bron Indeling. Een code voor een bepaalde activiteit.

Water

Wettelijk kader

De Provincie Utrecht heeft op 4 februari 2013 de Provinciale milieuverordening 2013 (PMV 2013) vastgesteld. Deze is in werking getreden op 1 mei 2013. Hierin zijn grondwaterbeschermingszones opgenomen en benoemd als provinciaal belang. De PMV kan daardoor invloed hebben op het gebruik van bevoegdheden binnen de Wet ruimtelijke ordening, Algemene plaatselijke verordening (APV), Wegenverkeerswet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Activiteitenbesluit.

Er zijn verschillende soorten beschermingsgebieden:

1. Waterwingebied;
2. Grondwaterbeschermingsgebied;
3. Boringsvrije zone;
4. 100-jaarsaandachtsgebied.

Het waterwingebied is de locatie waar de onttrekkingsputten voor het drinkwater zijn gevestigd. Het grondwaterbeschermingsgebied (of 25-jaarszone) en de boringsvrije zone vormen een beschermende schil rond de waterwingebieden. Binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug bevinden zich geen boringsvrije zones. De regels met betrekking tot boringsvrije zones worden dan ook niet toegelicht in dit advies.

Binnen het *waterwingebied* en het *grondwaterbeschermingsgebied* zones stelt de PMV aanvullende milieuregels bovenop de regels die gelden vanuit de Wet milieubeheer. Deze milieuregels gelden voor activiteiten binnen inrichtingen en voor sommige activiteiten buiten inrichtingen. Daarnaast is sprake van de bijzondere zorgplicht. Dit houdt in dat activiteiten die een risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater niet zijn toegestaan. Alleen als het achterwege laten van die activiteit redelijkerwijs niet kan worden gevergd, mag de activiteit wel worden uitgevoerd. Er dienen dan echter maatregelen te worden genomen om schade te voorkomen en om, als zich toch schade zou voordoen, die schade te beperken en de gevolgen te beperken en ongedaan te maken. Bij functieveranderingen binnen het waterwingebied en het grondwaterbeschermingsgebied moet rekening worden gehouden met het drinkwaterbelang.

Het *100-jaarsaandachtsgebied* is een extra schil rondom het grondwaterbeschermingsgebied. Binnen deze beschermingszone gelden geen aanvullende milieuregels. Wel geldt ook hier de bijzondere zorgplicht en moet bij functieverandering rekening worden gehouden met het drinkwaterbelang.

Situatie plangebied

Het gehele waterwingebied en het grootste deel van het grondwaterbeschermingsgebied en het 100-jaarsaandachtsgebied van drinkwaterwinning Driebergen liggen binnen het plangebied. De grondwaterbeschermingsgebieden voor drinkwaterwinningen Doorn en Zeist liggen buiten het plangebied. De ligging van de grondwaterbeschermingszones is weergegeven in bijlage 4.

Infiltratie/kwel en grondwaterbeschermingsgebied

In het noordelijk deel van het buitengebied komt vooral infiltratie voor, in het zuidelijk deel hoofdzakelijk kwel (zie bijlage 3).

Conclusie

Het gehele waterwingebied en het grootste deel van het grondwaterbeschermingsgebied en het 100-jaarsaandachtsgebied van drinkwaterwinning Driebergen liggen binnen het plangebied. De Omgevingsdienst adviseert deze grondwaterbeschermingszones op te nemen in de verbeelding en de toelichting op het bestemmingsplan.

Voor het toestaan van toekomstige ontwikkelingen binnen deze grondwaterbeschermingszones dient rekening te worden gehouden met het drinkwaterbelang.

Bedrijven en milieuzonering

Een goede ruimtelijke ordening beoogt het voorkomen van voorzienbare hinder en gevaar door milieubelastende activiteiten. Door bij nieuwe ontwikkelingen voldoende afstand in acht te nemen tussen milieubelastende activiteiten en milieugevoelige functies worden hinder en gevaar voorkomen (goed woon- en leefklimaat) en wordt het bedrijven mogelijk gemaakt zich binnen aanvaardbare voorwaarden te vestigen. Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt getoetst conform de VNG handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' (editie 2009), de Wet milieubeheer, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet geurhinder.

Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en het Activiteitenbesluit vormen voor de beoordeling van aanvragen om omgevingsvergunning en meldingen het toetsingskader voor de geurhinder vanuit veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij en Activiteitenbesluit geven minimale afstanden aan die aangehouden moeten worden tussen agrarische bedrijven en geurgevoelige objecten. Voor een deel van de bedrijven gelden vaste afstanden, voor een ander deel van de bedrijven moeten de afstanden worden berekend aan de hand van dieraantallen en staltypen. Vanuit het principe 'een goede ruimtelijke ordening', zoals genoemd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft de Wgv indirect consequenties voor de oprichting van geurgevoelige objecten binnen de geurcontouren van veehouderijen. De werking die de Wgv heeft op de ruimtelijke ordening wordt ook wel aangeduid met de term 'omgekeerde werking'. De geurnormen uit de Wgv zijn bedoeld om mensen in de omgeving van een veehouderij te beschermen tegen overmatige geurhinder. Omgekeerd moet het bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat inwoners zich blootstellen aan die overmatige hinder door het realiseren van een geurgevoelig object binnen een geurcontour toe te staan.

Bedrijven en milieuzonering

Bedrijven en milieuzonering wordt toegepast om te beoordelen of nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen op een locatie. In de ruimtelijke ordening is dit belangrijk, omdat met het aangeven van een maximale categorie bedrijven binnen een bedrijfsbestemming gestuurd kan worden op de vestiging van nieuwe bedrijven. Bij milieuzonering wordt hiervoor over het algemeen gebruik gemaakt van een Staat van Bedrijfsactiviteiten (SvB) die aan het bestemmingsplan wordt toegevoegd. Met de SvB wordt de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in bestemmingsplannen geregeld. De SvB gaat uit van indicatieve afstanden tussen een bedrijfscategorie en hindergevoelige functies.

In de praktijk betekent dit dat voor bestaande bedrijven in een conserverend bestemmingsplan gekeken moet worden naar de locatie waar een bedrijf gevestigd is en te bepalen op basis van de nabijheid van woningen en de infrastructuur welke bedrijven in welke maximale milieucategorie toegestaan moeten worden.

Conclusie

Voor het plangebied buitengebied Driebergen adviseert de Omgevingsdienst een veldinventarisatie naar gevestigde bedrijven in het plangebied uit te voeren. Zie voor een nadere toelichting het onderdeel Bedrijven en milieuzonering bij Advies.

Geluid

Deze paragraaf geeft een beschrijving van het wettelijk kader, gemeentelijk geluidbeleid en de geluidssituatie in het plangebied.

Tussen de Wet ruimtelijke ordening en de Wet geluidhinder (Wgh) is een koppeling gelegd. Op grond van artikel 76, lid 1 van de Wgh dienen bij de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan grenswaarden in acht te worden genomen. De Wgh stelt dus voorwaarden aan nieuwe ontwikkelingen. De gemeente heeft als nadere invulling van deze voorwaarden in 2009 de Beleidsregel hogere waarden vastgesteld.

Volgens artikel 76, lid 3 geldt deze verplichting niet voor bestaande situaties: situaties waarin op het tijdstip van de vaststelling van het bestemmingsplan, de wegen en geluidsgevoelige objecten (gebouwen en terreinen) aanwezig zijn.

Omdat het voorliggende bestemmingsplan conserverend van aard is geldt dus dat er geen toetsing aan de grenswaarden uit de Wgh hoeft plaats te vinden. In deze paragraaf wordt wel het wettelijk kader voor nieuwe ontwikkelingen behandeld. Daarnaast is de bestaande situatie voor het aspect geluid in beeld gebracht.

Wettelijk kader voor nieuwe ontwikkelingen

In het kader van de Wet geluidhinder liggen er zones rond wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen. Binnen een zone moet voor het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, zoals woningen, onderzoek worden gedaan naar de geluidbelasting. Wegen op een woonerf of met een maximumsnelheid van 30 km/uur hebben geen zone. Voor het plangebied zijn de aspecten wegverkeer, railverkeer en industrielawaai relevant.

Wegverkeer

Een weg binnen de bebouwde kom heeft een zonebreedte van 200 meter indien de weg 1 of 2 rijbanen bevat en een zonebreedte van 350 meter bij 3 rijbanen of meer. Een weg buiten de bebouwde kom heeft een zonebreedte van 250 meter indien de weg 1 of 2 rijbanen bevat, een zonebreedte van 400 meter indien de weg 3 of 4 rijbanen bevat en een zonebreedte van 600 meter bij 5 rijbanen of meer.

Binnen de geluidszone geldt een voorkeurswaarde voor de geluidsbelasting bij nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen. Hierbij geldt een toetsing per afzonderlijke weg. Bij overschrijding van de voorkeurswaarde moet worden onderzocht of geluidsreducerende maatregelen getroffen kunnen worden, waarbij de volgorde bron- overdracht- en ontvangermaatregelen de voorkeur geniet. Pas als blijkt dat niet aan de voorkeurswaarde kan worden voldaan kan het college van Burgemeester en Wethouders een hogere waarde verlenen (onthefving van de voorkeurswaarde). Hierbij geldt wel een maximale ontheffingswaarde. Voor wegverkeer is de maximale ontheffingswaarde afhankelijk van de situatie. Als een geluidsgevoelige bestemming wordt gerealiseerd buiten de bebouwde kom of in de zone van een auto(snel)weg, geldt een lagere maximale ontheffingswaarde. Ook gelden voor de verschillende geluidsgevoelige bestemmingen andere maximale ontheffingswaarde waarden.

Railverkeer

Spoorwegen hebben ook een zone. De zonebreedte wordt bepaald door de waarden van geluidproductieplafonds (gpp's) die wettelijk zijn vastgesteld. De geluidproductieplafonds zijn te vinden in het landelijke geluidregister voor spoorwegen. Het spoor op het traject Utrecht - Veenendaal heeft op basis van de gpp's een geluidszone tot 600 meter. Het plan ligt gedeeltelijk binnen deze zone.

Het Besluit geluidhinder (Bgh) regelt de voorkeurswaarde en de maximale ontheffingswaarde van de geluidbelasting voor spoorweglawaai. De voorkeurswaarde voor de geluidsbelasting op woningen door railverkeer bedraagt 55 dB.

Bij overschrijding van de voorkeurswaarde moet net als bij wegverkeer worden onderzocht of geluidsreducerende maatregelen getroffen kunnen worden, waarbij de volgorde bron- overdracht- en ontvangermaatregelen de voorkeur geniet. Als daarna blijkt dat niet aan de voorkeurswaarde kan worden voldaan kan het college van Burgemeester en Wethouders een hogere waarde verlenen (onthefving van de voorkeurswaarde). De gemeente stelt hierbij voorwaarden, zoals de aanwezigheid van geluidsluwe gevels, conform de Beleidsregel hogere waarden. De maximale ontheffingswaarde op de gevels van woningen bedraagt 68 dB.

Industrielawaai

Rond gezoneerde industrieterreinen zijn geluidzones van 50 dB(A) etmaalwaarde vastgesteld. In tegenstelling tot weg- en railverkeer wordt voor industrielawaai niet getoetst aan de L_{den} waarde maar aan de etmaalwaarde. De maximale ontheffingswaarde binnen de geluidzone bedraagt 55 dB(A) etmaalwaarde voor nieuwe situaties.

Gemeentelijke beleid ten aanzien van hogere waarden Wgh

De gemeente draagt zorg voor een zo goed mogelijke akoestische kwaliteit van de leefomgeving in situaties waar geluidsniveaus boven de wettelijke voorkeurswaarden voorkomen. De gemeente stelt duidelijke kaders bij ruimtelijke plannen en maakt daarmee de uitvoering tot het vaststellen van hogere waarden transparant. Het college van B&W heeft daarom de beleidsregel hogere waarden Wgh vastgesteld. In deze beleidsregel worden randvoorwaarden genoemd voor het toestaan van hogere geluidsbelastingen dan de voorkeurswaarde. De voorwaarden zijn geformuleerd als eis of als inspanningsverplichting. Indien niet aan de inspanningsverplichting kan worden voldaan dient de initiatiefnemer te motiveren waarom dit niet kan of waarom voor een alternatieve oplossing is gekozen. De belangrijkste aspecten hieruit zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Eis of inspanningsverplichting	Toelichting
Geluidsluwe gevel	De woning heeft ten minste één gevel met een lager (luw) geluidsniveau. Het geluidsniveau op deze gevel is niet hoger dan de voorkeurswaarde voor elk van te onderscheiden geluidsbronnen. (eis)
Indeling woning	De woning heeft per etage minimaal één verblijfsruimte, bijvoorbeeld een woon- of slaapkamer, aan de zijde van de geluidsluwe gevel (inspanningsverplichting).
Buitenruimte	Indien de woning beschikt over één of meer buitenruimten, dan is er minimaal één gelegen aan de geluidsluwe zijde. Indien dit niet mogelijk is dan dient het geluidsniveau op de gevel niet meer dan 5 dB hoger zijn dan bij de geluidsluwe gevel (inspanningsverplichting).
Maximale ontheffingswaarde voor weg- en railverkeerslawaai	De gemeente verleent voor binnenstedelijke situaties geen hogere waarden hoger dan de voorkeurswaarde plus 10 dB (inspanningsverplichting).
'Dove' gevels	Dit zijn bouwkundige constructies zonder te openen deuren/ramen (artikel 1b lid 5a en b Wgh). Voor 'dove' gevels zijn geen hogere waarden van toepassing. De aanwezigheid van dove gevels dient zoveel mogelijk te worden voorkomen (inspanningsverplichting). Een woning mag maximaal 2 dove gevels bezitten (eis);
Cumulatie	De initiatiefnemer dient onderzoek te doen naar de effecten van de samenloop van de verschillende geluidsbronnen. Bij de geluidsisolatie van gevels dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van alle akoestisch relevante bronnen (ook 30 km/u wegen). Dit dient te gebeuren volgens hoofdstuk 2 van bijlage I van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012, waarbij de gecumuleerde waarden worden omgerekend naar het spectrum van de maatgevende bronsoort (eis);
Geluidsabsorberende plafonds bij balkons/loggia's	Bij de aanwezigheid van balkons/loggia's etc. dient onder de balkons geluidsabsorptie worden geplaatst ter voorkoming van ongewenste reflecties op de gevels (eis);
Volumebeleid	Voor grotere (uitbreiding)locaties met minimaal 100 nieuwe woningen mag per type geluidsbron maximaal 15% van de nieuw te bouwen woningen een geluidsniveau hebben dat hoger is dan de voorkeurswaarde (inspanningsverplichting).

Tabel 1: Voorwaarden nieuwbouw volgens gemeentelijk beleid

Goede ruimtelijke ordening

Volgens de Wgh hebben wegen met een maximumsnelheid van 30 km/uur geen geluidzone en hoeven daardoor niet te worden getoetst. Toch kan de geluidsbelasting vanwege dergelijke wegen hoger zijn dan de voorkeurswaarde. Vanaf een intensiteit van 1.500 motorvoertuigen per etmaal bij asfaltverharding of 600 motorvoertuigen per etmaal bij klinkerbestrating kan de voorkeurswaarde al

worden overschreden. Daarom moet in het kader van een goede ruimtelijke ordening de bijdrage van deze wegen worden onderzocht.

Milieubeleidsplan 'Natuurlijk Duurzaam'

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft een milieubeleidsplan met kwaliteitsprofielen opgesteld. De relevante profiel is met de bijbehorende ambities voor geluid weergegeven in bijlage 7.

Stiltegebieden

De Provincie Utrecht heeft op 4 februari 2013 de Provinciale milieuverordening 2013 (PMV 2013, art. 25 en 26) vastgesteld. Deze is in werking getreden op 1 mei 2013. Hierin zijn stiltegebieden opgenomen en benoemd als provinciaal belang. Dit kan invloed hebben op het gebruik van bevoegdheden binnen de Wet ruimtelijke ordening, Algemene plaatselijke verordening (APV), Wegenverkeerswet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Activiteitenbesluit.

Voor stiltegebieden gelden bijzondere regels, waaronder een richtwaarde van 35 dB(A) (etmaalgemiddelde) op 50 meter afstand binnen de grenzen van het stiltegebied voor ontwikkelingen buiten het stiltegebied.

Indien ontwikkelingen daarom in of nabij het stiltegebied plaatsvinden, dient onderzocht te worden of er kan worden voldaan aan deze richtwaarde.

Situatie plangebied

De Omgevingsdienst heeft de indicatieve geluidbelasting voor het jaar 2025 berekenend met het rekenmodel GeoMilieu, versie 2.30. De hieruit voortgekomen geluidbelastingen voor weg -en railverkeer zijn weergegeven in bijlage 5, figuur 1 en 2.

Op de geluidscontourenkaarten voor wegverkeerslawaai is te zien dat de A12 en provinciale wegen en voor spoorweglawaai het geluidsniveau in het buitengebied Driebergen voor het grootste deel bepalen.

Het gezoneerde industrieterrein Skelterbaan De Woerd bevindt zich in het plangebied. In bijlage 5, figuur 3 is de geluidzone voor het plangebied weergegeven.

In en nabij het plangebied van buitengebied Driebergen is het de stiltegebied Beverweerd-Rijsenburg gelegen. Dit stiltegebied is weergegeven in bijlage 5, figuur 4

Gemeentelijk beleid

De geluidsniveaus in het plangebied variëren van het behalen van de ambitiekwaliteit van het milieukwaliteitsprofiel in het noorden en zuiden van het plangebied tot huidige kwaliteit en wettelijke norm dicht bij de Rijksstraatweg en spoor.

Conclusie

Omdat het voorliggende bestemmingsplan conserverend van aard is en er geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt behoeft er geen toetsing aan de grenswaarden uit de Wgh plaats te vinden. Wel moet rekening gehouden worden met de invloed op stiltegebieden bij het toestaan van toekomstige ontwikkelingen.

Luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit heeft betrekking op de concentraties stikstofdioxide en fijn stof afkomstig van het wegverkeer. De invloed op de luchtkwaliteit van bedrijven is onderdeel van bedrijven en milieuzonering.

Wetgevend kader

Tussen de luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening is een koppeling gelegd. Zo dienen ruimtelijke plannen te worden getoetst aan de in de Wet milieubeheer opgenomen richtwaarden en grenswaarden voor een aantal luchtvervuilende stoffen.

Voor luchtkwaliteit zijn de luchtkwaliteitseisen (hoofdstuk 5.2) van de Wet milieubeheer van kracht. Hierin is vastgelegd dat onder meer ruimtelijke ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de in de wet opgenomen grenswaarden en richtwaarden. Deze Wet is nader uitgewerkt in Besluiten en Regelingen, waarvan het Besluit en de Regeling niet in betekenende mate (nibm), het Besluit gevoelige bestemmingen en de Regeling beoordeling de belangrijkste zijn. Daarnaast is ook het beginsel van een goede en duurzame ruimtelijke ordening van belang.

Grenswaarden

In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn de richtwaarden en de grenswaarden opgenomen voor een aantal luchtvervuilende stoffen. De belangrijkste zijn de grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof. Deze zijn weergegeven in tabel 2.

Stof	Type norm	Grenswaarden		
		Van kracht vanaf	Concentratie ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Max. overschrijdingen per jaar
Stikstofdioxide	Jaargemiddelde	2015	40	
	Uurgemiddelde	2015	200	18
Fijn stof	Jaargemiddelde	2011	40	
	24-uursgemiddelde	2011	50	35

Tabel 2: Grenswaarden stikstofdioxide en fijn stof van bijlage 2 Wet milieubeheer

De concentraties van de overige stoffen benaderen de grenswaarden en richtwaarden in Nederland niet. Er hoeft daarom niet te worden getoetst aan deze richtwaarden en grenswaarden, ze zijn dus niet opgenomen in de bovenstaande tabel.

Niet in betekenende mate (nibm)

Alleen projecten die 'in betekenende mate' bijdragen aan de concentraties luchtvervuiling worden getoetst aan de grenswaarden. Er dient te worden onderzocht of een project 'in betekenende' mate van invloed is op de luchtkwaliteit. Het Besluit nibm bepaalt dat een ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie luchtvervuiling als deze minder dan 3% van de grenswaarde, ofwel 1,2 microgram per m^3 bedraagt. De Regeling nibm is hier een nadere uitwerking van. Hierin is bepaald dat woningbouwprojecten tot 1.500 woningen en kantoren tot 100.000 m^2 zijn vrijgesteld van toetsing aan de wettelijke grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof.

Besluit gevoelige bestemmingen

Kinderen, ouderen en zieken zijn gevoeliger voor luchtvervuiling en worden daarom extra beschermd. Op basis van het Besluit gevoelige bestemmingen gelden voor gevoelige bestemmingen nabij wegen zwaardere beperkingen. Zo mogen binnen 300 meter van rijkswegen en 50 meter vanaf provinciale wegen geen bestemmingen voor langdurig verblijf als kinderdagverblijven, scholen of verzorgingstehuizen worden gebouwd, als de wettelijke grenswaarden worden overschreden. Het Besluit verplicht overheden om onderzoek uit te voeren naar de concentraties stikstofdioxide en fijn stof. Voor gemeentelijke wegen geldt een zwaardere motiveringsplicht.

Goede ruimtelijke ordening

Plannen dienen te voldoen aan het beginsel van een goede ruimtelijke ordening. De formele definitie van het beginsel van een goede ruimtelijke ordening is: "het coördineren van de verschillende belangen tot een harmonisch geheel dat een grotere waarde vertegenwoordigt dan het dienen van de belangen afzonderlijk". Een goede luchtkwaliteit is een van de belangen, ofwel de luchtkwaliteit dient geschikt te zijn voor de beoogde functie. Daarom is inzicht in de luchtkwaliteitsituatie van belang.

Gemeentelijk beleid

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft een milieubeleidsplan met kwaliteitsprofielen. De relevante profielen zijn met de bijbehorende ambities voor lucht weergegeven in bijlage 7.

Situatie plangebied

De Omgevingsdienst heeft de concentraties stikstofdioxide en fijn stof voor het jaar 2013 berekend met het rekenmodel GeoMilieu, versie 2.30. In dit rekenmodel is het rekenhart STACKS geïntegreerd, welke voldoet aan de Regeling beoordeling. De hieruit voortgekomen concentraties zijn weergegeven in bijlage 6, figuur 5 en 6. De concentraties voor stikstofdioxide en fijn stof voor het jaar 2025 zijn weergegeven in bijlage 6, figuur 7 en 8.

Uit de figuren is af te leiden dat de concentratie stikstofdioxide en fijn stof zich beneden de wettelijk toegestane jaargemiddelde grenswaarde van 40 microgram per m³ bevinden.

De uurgemiddelde grenswaarde voor stikstofdioxide van 200 microgram per m³ wordt overschreden wanneer de concentraties gemiddeld op jaarbasis boven de 60 microgram per m³ uitkomen. De concentraties in het plangebied overschrijden nergens de grens van 60 microgram per m³, wat betekent dat voor het hele plangebied aan de uurgemiddelde grenswaarde wordt voldaan voor zowel het peiljaar 2013 als 2025.

Naast een jaargemiddelde grenswaarde voor fijn stof is er ook een daggemiddelde grenswaarde van 50 microgram per m³ van kracht, die per jaar 35 keer mag worden overschreden. Uit statistische vergelijkingen van TNO en het RIVM blijkt dat deze grenswaarde bij een concentratie van 31,3 microgram per m³ vaker dan 35 keer wordt overschreden. Aangezien de concentratie fijn stof in het plangebied niet boven de 31,3 microgram per m³ uitkomt, wordt aan deze daggemiddelde grenswaarde voldaan voor zowel het peiljaar 2013 als 2025.

Goede en duurzame ruimtelijke ordening

In het plangebied buitengebied Driebergen worden geen wettelijke grenswaarden overschreden. Hiermee wordt voldaan aan het beginsel van een goede ruimtelijke ordening, ofwel op basis van de wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit is het gebied geschikt voor de beoogde functie.

Gemeentelijk beleid

De concentraties stikstofdioxide in het gebied bedragen in 2013 in een groot gedeelte van het gebied meer dan 22 microgram per m³. Dit betekent dat de concentratie voor stikstofdioxide niet voldoet aan de huidige kwaliteit en aan de ambitiewaarde. Voor 2025 komen de concentraties voor stikstof over vrijwel het hele plangebied onder de 22 microgram per m³ te liggen wat betekent dat wel deels aan de ambitiewaarde kan worden voldaan.

De concentraties fijn stof bedragen minimaal 23 microgram per m³. Voor 2025 komen de concentraties over het algemeen uit op 21-22 microgram per m³. Dit betekent dat de concentratie voor fijn stof in het gebied in 2013 en 2025 niet voldoen aan de huidige en ambitiekwaliteit. De oorzaak hiervan is de hoge achtergrondconcentratie in het gebied.

Conclusie

De wettelijke grenswaarden in het plangebied voor stikstofdioxide en fijn stof worden niet overschreden. De concentratie voor stikstofdioxide voldoet niet aan de huidige kwaliteit en aan de ambitiewaarde. De concentratie voor fijn stof in het gebied in 2013 en 2025 voldoen niet aan de huidige en ambitiekwaliteit.

Externe Veiligheid

Wettelijk kader

Externe veiligheid heeft betrekking op de gevaren die mensen lopen als gevolg van aanwezigheid in de directe omgeving van een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen inrichtingen waar gevaarlijke stoffen worden bewaard en/of bewerkt, transportroutes waarlangs gevaarlijke stoffen worden vervoerd en ondergrondse buisleidingen. De aan deze activiteiten verbonden risico's moeten tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijven.

Het wettelijk kader voor risicobedrijven is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI).

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen bestaat het wettelijke kader uit de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en de onderliggende regelgeving. De wet- en regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt volgens verwachting in de loop van 2012-2013 herzien in samenhang met het vaststellen van het zogenaamde Basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Inmiddels is op 18 december 2012 het ontwerpbesluit externe veiligheid transportroutes gepubliceerd.

Het beleid voor ondergrondse buisleidingen vormt het Besluit Externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Bij de beoordeling van de externe veiligheidssituatie zijn twee begrippen van belang:

- Het plaatsgebonden risico (PR) richt zich als maat voor het risico vanwege activiteiten met gevaarlijke stoffen vooral op de basisveiligheid voor personen in de omgeving van die activiteiten. Aan het PR is een wettelijke grenswaarde verbonden die niet mag worden overschreden. Het PR wordt "vertaald" als een risicocontour rondom een risicovolle activiteit, waarbinnen geen kwetsbare objecten (bijv. woningen) mogen liggen.
- Het groepsrisico (GR) is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Rondom een risicobron wordt een invloedsgedebied gedefinieerd, waarbinnen grenzen worden gesteld aan het maximaal aanvaardbare aantal personen, de z.g. oriënterende waarde (OW). Dit is een richtwaarde, waarvan het bevoegd gezag, mits afdoende gemotiveerd, kan afwijken. Deze verantwoordingsplicht geldt voor elke toename van het GR, ook als de OW niet wordt overschreden.

Beleidskader elektromagnetische straling

Voor hoogspanningslijnen is het beleidskader beschreven in het 'Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen' (Min. VROM d.d. 5 oktober 2005). Hierin adviseert de Staatssecretaris van VROM het in acht nemen van een veiligheidszone, waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla.

Voor zendmasten (omroep/GSM/UMTS) zijn in de EU-publicatie 1999/519/EG blootstellingslimieten aanbevolen voor personen die permanent in de nabijheid van zendmasten verblijven. Nederland heeft deze aanbeveling overgenomen en opgenomen in de Telecommunicatiewet.

Voor het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied Driebergen" is geïnventariseerd welke externe veiligheidsbronnen en bronnen van elektromagnetische straling voor het plangebied van belang zijn en of die bronnen mogelijk tot belemmeringen kunnen leiden.

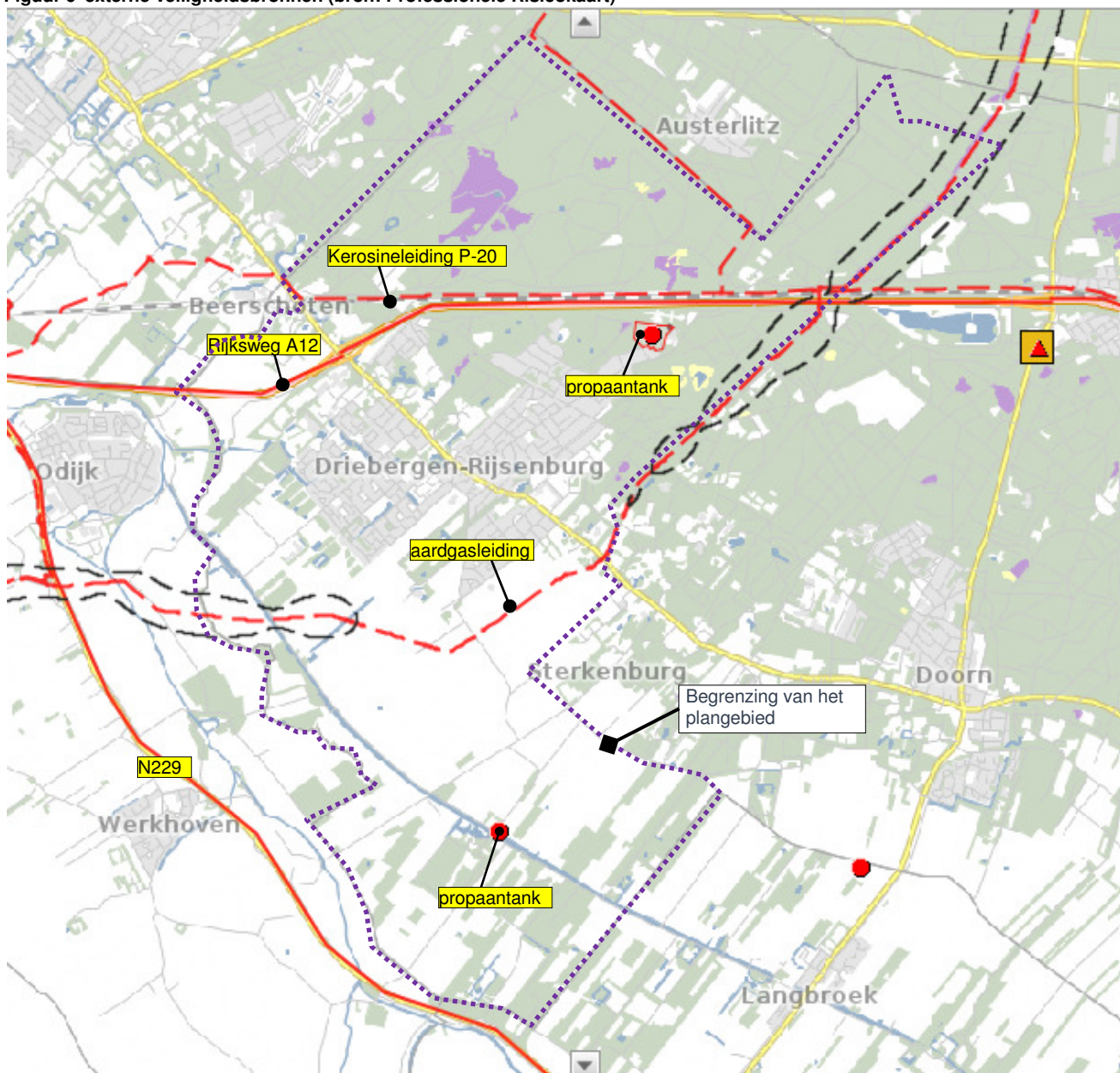
Gemeentelijk beleid

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft een milieubeleidsplan met kwaliteitsprofielen. De relevante profielen zijn met de bijbehorende ambities voor lucht weergegeven in bijlage 7.

Situatie plangebied

Hieronder zijn achtereenvolgens de externe veiligheidsbronnen, hoogspanningslijnen en zendmasten in kaart gebracht. Onderstaande uitsnede van de professionele risicokaart toont de omgeving van het plangebied.

Figuur 9 externe veiligheidsbronnen (bron: Professionele Risicokaart)

Stationaire bronnen

Binnen het plangebied zijn twee stationaire bronnen aanwezig.

Het betreft propaantanks bij de adressen Sterkenburgerlaan 4 en Traay 301. In beide gevallen ligt de contour voor het plaatsgebonden risico binnen de inrichting en vormt dus geen belemmering voor de omgeving. Er is in beide gevallen geen sprake van een groepsrisico.

Er zijn in de directe omgeving van het plangebied geen stationaire bronnen waarvan de effecten het plangebied kunnen beïnvloeden.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Door het noordelijke deel van het plangebied loopt de rijksweg A12, die onderdeel is van het landelijke Basisnet Weg voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Er geldt geen contour voor het plaatsgebonden risico. Langs het betreffende gedeelte van de A12 geldt een plasbrandaandachtsgebied (PAG). Dat is een zone van 30 meter, gerekend vanaf de rechterraand van de rechterrijstrook. Binnen het PAG geldt voor het bevoegd gezag een verantwoordingsplicht bij

besluiten om binnen het PAG gebouwen op te richten. Het groepsrisico van de A12 is lager dan 10% van de oriëntatiewaarde.

Langs de zuidwestzijde van het plangebied loopt de provinciale weg N229. Deze weg is in de gemeentelijke routeringsbesluiten van de gemeenten Bunnik, respectievelijk Wijk bij Duurstede aangewezen als route waarover het vervoer van gevaarlijke stoffen zonder ontheffing is toegestaan. Vanwege enerzijds de beperkte vervoersfrequentie over deze weg en anderzijds de afstand van de weg tot de grens van het plangebied hoeft geen rekening gehouden te worden met risicoeffecten van dit vervoer.

Buisleidingen

Door het plangebied loopt een aardgasleiding. Het betreft de leiding A-510 die tot het landelijke hoofdtransportnet behoort. De leiding heeft een werkdruk van maximaal 66 bar. Langs meerdere gedeelten van de leiding liggen contouren voor het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar. Uit eerder risico-onderzoek van deze leiding is gebleken dat de PR-contour van het leidingdeel ten zuidwesten van de bebouwde kom van Driebergen niet tot een belemmering leidt. Langs dat leidingdeel is het groepsrisico van verwaarloosbare omvang en daarom ook geen belemmering.

Meer naar het noordoosten veroorzaakt de PR-contour langs de Hydeparklaan een saneringssituatie. Het betreft een bestaande situatie waarop conform de voorschriften van het op 1 januari 2011 in werking getreden Besluit externe veiligheid buisleidingen voor de leidingbeheerder de plicht rust om binnen 3 jaren het knelpunt te saneren. Namens de gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft de Omgevingsdienst dit saneringsknelpunt in 2011 bij de Gasunie gemeld. Strikt genomen is de einddatum van 1 januari 2014 inmiddels verstreken. Op dit moment is echter nog geen informatie van de Gasunie verkregen die bevestigt dat deze sanering daadwerkelijk is uitgevoerd. Het groepsrisico van de aardgasleiding ter hoogte van de Hydeparklaan is lager dan de oriëntatiewaarde. Naar verwachting zal dat groepsrisico als neveneffect van de sanering van het plaatsgebonden risico nog lager worden.

Langs de noordzijde van de A12 ligt een door Defensie beheerde kerosineleiding met een werkdruk van 80 bar. Langs deze leiding geldt geen contour voor het plaatsgebonden risico. Voor deze leiding is het groepsrisico, gezien de geringe bevolkingsdichtheid langs de leiding, naar verwachting van verwaarloosbare omvang.

Elektromagnetische straling

Hoogspanningslijnen

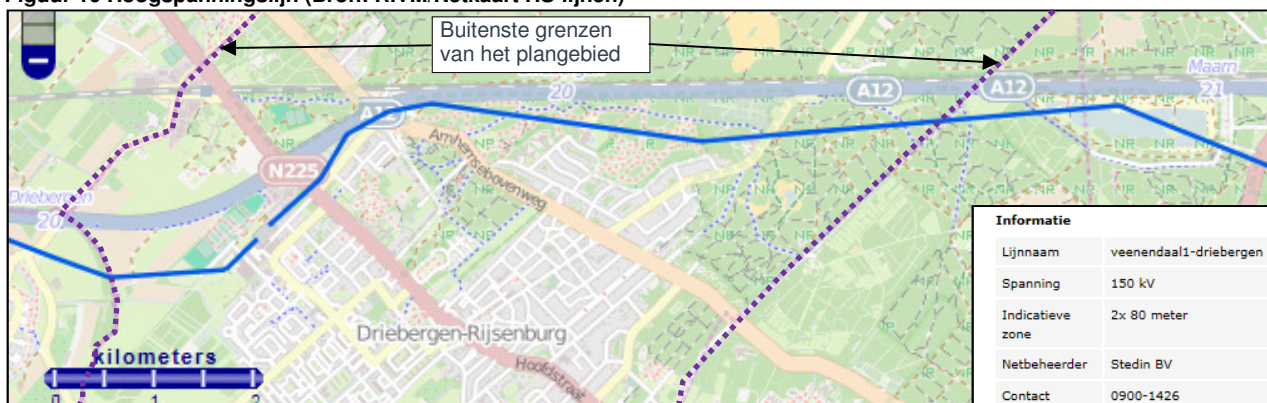
Een deel van het plangebied wordt doorkruist door een 150 kVolt-hoogspanningslijn. In kaart 10 is de hoogspanningslijn weergegeven. Langs deze lijn moet een indicatieve veiligheidszone van 80 meter aan weerszijden in acht genomen worden, waarbinnen beperkingen gelden voor het oprichten van gevoelige objecten zoals woningen. Deze beperking geldt alleen voor nieuwe situaties, voor bestaande situaties geldt de beperking niet.

Zendmasten

In kaart 11 toont een uitsnede van de kaart van het Antenneregister met de ligging van zendmasten in en nabij het plangebied.

Volgens de gegevens op www.antenneregister.nl zijn er in of nabij het plangebied geen zendmasten aanwezig die kunnen leiden tot een overschrijding van de stralingsnormen.

Figuur 10 Hoogspanningslijn (Bron: RIVM/Netkaart HS-lijnen)

Figuur 11 locaties zendmasten (www.antenneregister.nl)

Conclusie

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Driebergen' heeft een conserverend karakter. Er worden geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen verwacht.

Uit voorgaande inventarisatie blijkt dat er voor externe veiligheid geen sprake is van knelpunten of aandachtspunten van het plaatsgebonden risico of van het groepsrisico die tot belemmeringen kunnen leiden. Een uitzondering vormt het plaatsgebonden risico van de aardgasleiding ter hoogte van de Hydeparklaan, maar daarop rust al een wettelijke saneringsplicht door de leidingbeheerder. Navraag bij de Gasunie in september 2014 heeft uitgewezen dat maatregelen zijn getroffen in gebieden waar de knelpunten het grootst waren (nabij de Hydeparklaan). Daarmee is ook hier niet langer sprake van een knelpunt die tot belemmeringen kan leiden.

Ook voor het aspect elektromagnetische straling is geen sprake van belemmerende knel- of aandachtspunten.

Duurzaamheid

In dit deeladvies staan het wettelijk kader van duurzaam bouwen, het landelijk beleid en het gemeentelijk beleid. Verder wordt aangegeven wat de gemeente aanbiedt om duurzaamheid te ondersteunen en wat het huidige energieverbruik is in het buitengebied van Driebergen (situatie 2013).

Landelijk beleid en wetgeving

Landelijk beleid

Het Lente akkoord is een afspraak tussen de Rijksoverheid (Ministerie van Binnenlandse zaken, VROM) en marktpartijen (Bouwend Nederland, NEPROM, NVB en AEDS) om op korte termijn steeds energiezuiniger te gaan bouwen rekening houdend met het klimaat, eindige brandstoffen en woonlasten.

De volgende ambities zijn afgesproken:

- In 2015 zijn de nieuwbouwwoningen die we realiseren 50% energiezuiniger dan volgens de bouweisen van 2007.
- In 2015 is het commercieel vastgoed dat we realiseren 50% energiezuiniger dan volgens de bouweisen van 2007.

Vanaf 2020 is het realiseren van energieneutrale gebouwen met het tekenen van het Lente akkoord afgesproken (EPC= 0,0). Let wel: dit geldt alleen voor gebouwgebonden energie. Gebruikersenergie is hierin niet meegenomen.

Wettelijk kader duurzaamheid: Bouwbesluit 2012

Het bouwbesluit van 2012 stelt de volgende eisen aan nieuwbouw en/of verbouwingen van woningen.

- 1) Een minimale isolatiewaarde van $R_c=3,5$ voor uitwendige scheidingsconstructies.
- 2) Een minimale EPC waarde afhankelijk van het type gebouw. De EPC dient berekend te worden middels de EPG methodiek.
- 3) Een nieuw aspect vanaf 1 januari 2013: Het kwantificeren van milieu-uitstoot van het gebouw

Verder staat in het bouwbesluit dat van constructie-onderdelen van een woonfunctie en kantoren van meer dan 100 m^2 , dient de uitstoot van broeikasgassen en de uitputting van grondstoffen gekwantificeerd te worden volgens de Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken. Hiervoor kan o.a. GPR-gebouw voor gebruikt worden. Dit is als het ware de materiaalgebonden CO_2 uitstoot.

Per 1 maart 2013 is de minimale isolatiewaarde voor ramen, deuren en kozijnen voor nieuwbouw aangescherpt. De U-waarde eis voor ramen, deuren en kozijnen is aangescherpt van 2,20 naar 1,65 $\text{W/m}^2\text{K}$.

Duurzame GWW sector (duurzaam inkopen)

Voor de Grond-, Weg- en Waterbouw wordt binnen duurzaam inkopen 15 productgroepen uit de GWW-sector zijn duurzaamheidscriteria vastgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. De Rijksoverheid heeft als ambitie om in 2010 bij 100 procent van haar inkopen duurzaamheid mee te nemen: voor provincies en waterschappen is dit 50 procent, voor gemeenten 75 procent. Alle partijen streven naar 100 procent in 2015.

Provinciaal beleid

In het streekplan 2005-2015 is het provinciaal beleid voor duurzame energie hoofdzakelijk gericht op windenergie en biedt daarmee een beperkt kader voor andere vormen. De ruimtelijke verordening

(september 2009) bevat regels waarmee rekening moet worden gehouden bij het opstellen van bestemmingsplannen. Voor duurzame energie zijn geen richtlijnen opgenomen.

Op 5 juli 2011 heeft GS een voorontwerp structuurvisie vastgesteld, waarin zij de ambitie uitspreekt om in 2040 als provincie klimaatneutraal en klimaatbestendig te zijn. De provincie streeft bij gebiedsontwikkelingen naar zelfvoorzienendheid voor energie en vraagt om ruimtelijke plannen te voorzien van een paragraaf over de wijze waarop het plan rekening houdt met energiebesparing en het toepassen van duurzame energiebronnen. Voor windenergie en biomassa zijn ruimtelijke kaders opgesteld. In het algemeen geldt voor windturbines dat, vanwege de ruimtelijke impact, de voorkeur uitgaat naar andere vormen van duurzame energie.

Het beleid stimuleert energieopwekking uit biomassa. Biomassa wordt geïmporteerd, geproduceerd en geëxporteerd in de provincie. Om de beschikbare biomassa zo duurzaam en efficiënt mogelijk in te zetten, worden in de ruimtelijke verordening richtlijnen opgenomen voor biomassa-installaties, waaronder zowel vergistingsinstallaties als verbrandingsinstallaties verstaan:

- (co-)vergisting op boerderijniveau past bij de bedrijfsvoering en kan altijd worden gefaciliteerd.
- Een gezamenlijke vergistingsinstallatie van een aantal agrariërs wordt bij voorkeur nabij deze bedrijven en/of nabij een afzetplek gerealiseerd. Landschappelijke inpassing is hierbij belangrijk.
- Grote centrale (co-)vergistingsinstallaties met een totale verwerkingscapaciteit van meer dan 100.000 ton/jaar vestigen zich op bedrijventerreinen of bij grootschalige afval(water)verwerking.

Naast traditionele vormen van vergisting van mest en co-vergistingsproducten en verbranding van houtige biomassa zijn nieuwe technieken in opkomst, zoals droogvergisting en vergassing. Hiervoor is het op voorhand niet mogelijk om de ruimtelijke kaders voor een langere periode vast te stellen. Bij initiatieven zal ten aanzien van de locatiekeuze in samenspraak met de betrokken partijen maatwerk worden geboden.

Gemeentelijk beleid

De Gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft haar duurzaam bouwen beleid verwoord in het milieubeleidsplan "Natuurlijk Duurzaam". Voor nieuwbouw streeft de gemeente een 25% scherpere EPC na dan wettelijk verplicht is. Daarnaast wordt gestreefd naar een minimale gemiddelde GPR Gebouw score van 7. De gemeente heeft de ambitie om in 2035 een klimaatneutrale gemeente te zijn.

Het gemeentelijke beleid gaat verder dan wat wettelijk verplicht is. In het milieubeleidsplan staat dan ook de volgende ambitie:

- nieuwbouw van woningen en utiliteit moet 25% zuiniger zijn dan het geldende bouwbesluit. Indien het een kansrijk project is zoals in het milieubeleidsplan geformuleerd, moet nieuwbouw 50% zuiniger zijn dan volgens het geldende bouwbesluit.

Deze ambitie houdt in dat in 2020 nieuwbouw minstens energieneutraal moet zijn en energie leverend als het wil voldoen aan het gemeentelijk beleid (25% ambitieuzer dan wettelijk).

Voor het buitengebied zijn er behalve energiezuinig bouwen ook specifieke kansen:

1. Het grootschalig toepassen van zonnestroom (PV) panelen.
2. Het gebruik van biomassa installatie voor de productie van elektriciteit of groengas.

Klimaat en energie gebiedsontwikkeling

Een methode om een energiezuinig en klimaatbestendig gebied te realiseren is door de energievraag te beperken, duurzame energiebronnen in te zetten en fossiele energiebronnen zuinig en efficiënt te gebruiken. Dit kan door het realiseren van (collectieve) duurzame warmte- en elektriciteitsvoorzieningen indien hiervoor zich kansen aandienen. Nieuwe gebiedsontwikkelingen

klimaatneutraal aan te leggen, waarbij de benodigde energie op een duurzame wijze wordt opgewekt en reststromen voor de omgeving worden benut. Ook de benodigde aanpassingen aan klimaatverandering op (middel)lange termijn moet in kaart worden gebracht en verwerkt in de gebiedsontwikkeling.

Situatie plangebied

Middels de website www.energieinbeeld.nl heeft de gemeente toegang en inzicht in het gemiddelde energieverbruik van aardgas en elektriciteit, zowel voor woningen als bedrijven. De situatie in 2013 is hierbij inzichtelijk gemaakt per postcode gebied. Met de energiekaarten in bijlage 7 wordt inzicht gekregen in:

- Het huidige energieverbruik per postcodegebied, de huidige situatie
- Er kan een vergelijking worden gemaakt tussen de gebiedjes onderling, waardoor duidelijk wordt waar er gemiddeld hoge of lage energieverbruiken zijn. Het geeft een eerste indicatie waar de beste kansen liggen voor energiebesparing.

Om een invulling te geven aan de ambitie van de gemeente om in 2035 klimaatneutraal te zijn, dienen de onderstaande huidige verbruiken teruggebracht te zijn tot gemiddeld 0 verbruik.

Advies

Voor nieuwe ontwikkelingen zijn er volop kansen om het gebied te verduurzamen. Voor een hoger duurzaamheidsniveau worden voor de ontwerpfase afspraken gemaakt tussen de architect/ontwikkelaar en gemeente Utrechtse Heuvelrug over hoe de gevraagde GPR gebouw®-scores kunnen worden bereikt. Bij de aanvraag voor Omgevingsvergunning levert de bouwende partij een GPR Gebouw berekening in die door de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de Omgevingsdienst regio Utrecht wordt beoordeeld.

Duurzaam bouwen omvat verschillende aspecten op zowel het stedenbouwkundige als het bouwkundige vlak. Daarnaast zijn niet alle te nemen maatregelen volledig meetbaar en is afhankelijk van het gebied en de samenhang welke mogelijkheden haalbaar zijn. Lang niet alle duurzaam bouwen maatregelen kosten geld, veel maatregelen vergen een investering die zich in de toekomst terugverdient door een besparing op energiekosten. Sommige maatregelen, zoals zongericht verkavelen kosten niks extra. Door vroegtijdig na te denken over het ontwerp en mogelijke energiebesparende maatregelen, kunnen meer 'gratis' maatregelen toegepast worden.

Naast energiezuinig bouwen, biedt voor het buitengebied, vooral het gebruik van zonnepanelen (PV) en het gebruik van biomassa mogelijk kansen.

Voor de realisatie van duurzame energiesystemen, is behalve de keuze voor een technische oplossing ook de mogelijke financiering van belang. De Omgevingsdienst kan vanaf de inventarisatiefase van het bestemmingsplan ondersteuning bieden met kennis en onderzoek naar de mogelijkheden.